

INFORMACE O VÝSLEDČÍCH PLNĚNÍ ÚKOLŮ BOJOVÉ PŘÍPRAVY

Revoluce ve vojenství vstoupila do třetí etapy svého vývoje. Její první etapa se vyznačovala vznikem jaderných nábojů, růstem jejich výroby, druhá etapa vytvořila nejmodernější prostředky pro dopravu jaderných zbraní — raket. Třetí etapa je spjata s postupným přechodem ke komplexní automatizaci řízení a se zavedením vědeckých metod řízení vojsk ve všech článcích vojenského organismu.

Socialistická racionalizace se stala základní metodou k dosahování efektivnějších pracovních výsledků bez podstatných nákladů. Racionalizační opatření směřují též k využívání prostředků organizační a výpočetní techniky.

Bojová a politická příprava (BPP) je základem vycvičenosti vojsk. Dosažení vysokých ukazatelů v mnohém závisí na přesném a hluboce promyšleném plánování, které musí zabezpečovat rovnoměrnost a vysokou kvalitu výcviku jednotek a útvarů všech druhů vojsk. Nedílnou součástí řízení BPP podřízených armád, svazků, útvarů a jednotek je pravidelné, systematické a cílevědomé získávání informací o výsledcích plnění stanovených úkolů v bojové přípravě. Slouží k jejich hodnocení a tím vytváření podmínek pro možnost zásahu a ovlivnění všude tam, kde dochází k odchylce nebo nedostatkům v této oblasti.

V článku ukáži na možnosti strojového zpracování informací o výsledcích plnění úkolů vybraných druhů bojových příprav v rámci ZVO. Vycházím z analýzy současného stavu jako základu pro vymezení charakteristiky a rozsahu projektu a pro koncepci celkového řešení.

Analýza současného stavu sběru informací o výsledcích plnění úkolů bojové přípravy ukázala:

a) Podstatně se zvýšilo množství získávaných informací tím, že se rozšířily kritéria a ukazatele jednotlivých druhů příprav.

b) Časový interval mezi jednotlivými informacemi na jednotlivých stupních velení se zkrátí a vzroste počet slov v každé informaci.

c) Dosavadní způsob získávání informací spočívá převážně v písemných hlášeních (1krát týdně nebo 1krát měsíčně) dálnopisem nebo spisem.

d) Do systému pravidelných hlášení nejsou zahrnuty všechny druhy bojových příprav. Podstatná část informací se získává kontrolní činností.

e) Největším dodavatelem informací jsou vojenské cvičkové prostory (VVP). Přenosová cesta je pak VVP—ZVO. Tím jsou opomíjeny dva stupně velení: armáda a svazek.

f) Písemná hlášení jdou do zbytečných podrobností, jež se v řídicí práci velitelů a náčelníků využívají v minimálním rozsahu.

g) Současný stav sběru informací je časově náročný a zatěžuje značný počet pracovníků od jednotek až po ZVO. Tím ztrácí část své hodnoty vzhledem k potřebám rozhodovacího procesu velitelů a náčelníků.

h) Do strojového zpracování informací je vhodné zahrnout výsledky těchto bojových příprav: taktická příprava, tankové střelby, střelby z ručních zbraní, řízení bojových vozidel, tělesná příprava, pořadová příprava a výcvik záloh. Ostatní bo-

žové přípravy v působnosti ZVO nebyly zahrnuty vzhledem k jejich informačnímu rozsahu a frekvenci získávání informací.

Plánování bojové přípravy je složitý a tvůrčí proces, který vyžaduje od velitelů a štábů všech stupňů hluboké znalosti podstaty soudobého boje, základu vojenské pedagogiky a psychologie, jakož i přesnou evidenci úrovně vycvičenosti a bojové sladěnosti podřízených jednotek a útvarů.

Stále více vyvstává nutnost vytvoření pravidelného a objektivního přehledu o výsledcích plnění hlavních úkolů v jednotlivých druhích bojových příprav na jednotlivých stupních velení, zejména však na stupni armáda a okruh.

Charakteristika a rozsah projektu

Název projektu: SYSTÉM SBĚRU INFORMACÍ O VÝSLEDKÁCH PLNĚNÍ ÚKOLŮ BOJOVÉ PŘÍPRAVY NA JEDNOTLIVÝCH STUPNÍCH VELENÍ ZVO.

Cílem řešení bylo [na základě analýzy současného stavu] navrhnout strojové zpracování se specifickým přístupem k jednotlivým stupňům velení. Tím dosáhnout sjednocení forem a obsahu hodnocení jednotlivých druhů příprav a odstranit „hluchá místa“ a duplicitu.

Při zpracování tohoto systému sběru informací jsem vycházel z těchto předpokladů:

a) Ekonomie informačního toku je založena především na ekonomii času. To vyžaduje:

- komplexně posoudit obsah vyžadovaných hlášení, vyloučit opakující se informace a stanovit termíny předkládání hlášení, která odpovídají skutečným potřebám jednotlivých stupňů velení,

- nahradit pracné informační dokumenty jednoduchými, typizovanými s přesně určenou formou, obsahem, přenosovou cestou a výběrem adresátů,

- volit nejrychlejší možné způsoby přenosu informace.

b) Systém sběru informací o výsledcích plnění úkolů bojové přípravy řešit pro strojové zpracování na počítači jedním programem, členěným na uživatelské úlohy podle jednotlivých druhů bojových příprav.

c) Systém řešit tak, abychom vstupní informační soubor měli na děrné pásce a hlášení přicházející dálnopisem mohli použít, ovšem po kontrole, jako vstup do počítače.

d) Celý systém konstruovat tak, aby umožňoval postupně zařazování dalších úloh podle potřeby uživatelů.

e) Výstupní informační soubory učlenit podle požadovaného obsahu pro svazky, armády a ZVO, tzn. členit do tří výstupních sestav.

f) Podstatná část informací, jež vytváří výsledky plnění úkolů v jednotlivých druhích bojových příprav, vzniká na stupni pluku a VVP (85–90 %). Zbytek připadá na svazek a armádu. Vzhledem k tomu, že stupeň pluku není vybaven dálnopisem, zůstanou přenosové cesty informací nejslabším článkem v řešeném systému. Přenosové cesty:

- pluk — výpočetní středisko. Dvě varianty. První: v první etapě řešit předávání informací dvojím způsobem — telefonem a písemně. Po získání zkušeností jeden prostředek přenosu zrušit. Druhá varianta: od pluku písemné podklady doručit na svazek (kurýr, telefonicky) a svazek dálnopisem na výpočetní středisko,

- VVP — výpočetní středisko, dálnopis,

- zbytek informací ze stupně svazku, armády, vojnou formou k obsahovému doplnění typizovaných vstupních informačních souborů, dálnopisem na výpočetní středisko,

g) Podle významu vybraných druhů bojových příprav pro strojové zpracování a jejich operativní řízení diferencovat rozsah a objem informací, z kterých stupňů velení je získat a na které stupně velení je, po strojovém zpracování, dodávat.

h) Do řídicího programu a informačního masívu začlenit ukazatele (pokyny), které umožní statisticky vyhodnocovat dlouhodobé výsledky jednotlivých druhů bojových příprav, vždy po dobu tří let dozadu. Tyto ukazatele označit indexem SU — viz výstupní informační soubor.

[illegible]

i) Frekvence předkládání vstupních informačních souborů jednotná, 1krát měsíčně, mimo výcvik záloh, kdy informační soubor bude předložen po ukončení každého běhu.

Naléhavost řešení spočívá zejména
v pokračujícím růstu objemu získaných

informací a tím ve zvyšujících časových nárocích na jejich získání, zpracování a vyhodnocení.

Matematický model řešení jednotlivých uživatelských úloh je jednoduchý a spočívá pouze v základních úkolech matematiky.

Koncepce řešení systému sběru informací

Pro sběr informací o výsledcích plnění úkolů bojové přípravy je nutné vytvořit:

- informační masiv, jež je základem celého systému a poskytuje podklady k řešení jednotlivých uživatelských úloh,
- soubor uživatelských úloh,
- vstupní informační soubory,
- výstupní informační soubory.

Informační masiv mohou znázornit matice, řádky a sloupce matice. V řádcích uvádíme názvy jednotek, útvarů, svazků, VVP, atd., a to pomocí šestimístního kódu. Sloupce matice zachycují charakteristiky, které určují stav, činnost, počet, výsledek apod. vzhledem ke každému řádku. Tato charakteristika je určena trojčíslicí: první číslice udává o jaký druh bojové přípravy jde; druhá a třetí určuje sloupec ve skupině.

Možné přidělení charakteristik k jednotlivým druhům bojových příprav je zachyceno na vstupním informačním souboru. Zde charakteristiku — 1 — má taktic-

ká příprava, charakteristiku — 2 tankové
střelby a charakteristiku — 5 tělesná
příprava.

Pak: 101 vyjadřuje prověrku sladění družstva, výtečné hodnocení;

201 vyjadřuje počet střelajících při tankové střelbě číslo 1 ve dne;

501 — hodnocení skokansko-akrobatického cvičení, apod.

Soubor uživatelských úloh. Analýza sběru informací o výsledcích jednotlivých druhů bojových příprav dala podnět ke vzniku osmi uživatelských úloh.

a) Taktická příprava, krycí znak MA-
NĚVR, informace o stupni praporu.

b) Tankové střelby, krycí znak NÁBOJ, informace o stupni tankového pluku a tan-

c) Střelby z ručních zbraní, krycí znak

TERČ, informace o stupni motostřeleckého pluku.

hc provozu tohoto systému a jednak i povinnost využívat výsledků strojového zpracování informací o výsledcích jednotlivých druhů bojových příprav.

Na základě ověřených praktických zkušeností z vedených přehledů o výsledcích bojových příprav postupně doplníme nebo upřesníme vedení přehledových výsledků v odpovídajících předpisech pro stupně velení: svazek, armáda, ZVO.

Zhodnocení efektivnosti navrhovaného systému. Hodnotit efektivnost navrženého systému sběru informací je značně obtížné. K tomu je nutné vytvořit určitá kritéria, která berou v úvahu jednotlivá hlediska, a to výcviková, technická a ekonomická.

Výcviková hlediska:

Splníme-li všechny uvedené předpoklady v charakteristice úkolu, zmizí čas na získávání a vyhodnocování informací u jednotlivých funkcionářů na stupni svazku, armády, ale zejména ZVO. Bez jakýchkoli pracovních úkonů budou výsledky pravidelně přicházet na uvedené stupně velení. Tyto výsledky můžeme jen doplňovat a upřesňovat kontrolní činností. Přitom je nutné, aby byla zabezpečena nepřetržitost práce systému v podmínkách, kdy nejslabším článkem systému je přenosová cesta na stupni pluk — výpočetní středisko.

Rovněž se zvýší efektivnost práce funkcionářů. Budou mít k dispozici značné množství relativně úplných a hodnověrných informací v pravidelných časových intervalech.

Systém při správném používání přispěje ke zkvalitnění plánování a operativního řízení bojových příprav, přispěje k jednotnosti chápání i přehledu výsledků na uvedených stupních velení.

V plném rozsahu ovlivní zaměření a obsah kontrolní činnosti.

Stupeň utajení v práci celého systému je dán především vlastnostmi používaných přenosových zařízení a způsoby přenosu. Musí zabezpečovat tajný charakter přenášených informací, budeme-li používat otevřených názvů pluků, svazků atd. Při používání stanoveného kódování a kódu charakteristik můžeme ustoupit od tohoto stupně utajení.

Technická hlediska:

Navrhovaný systém bude výkonný z hlediska množství zpracovávaných informací. Přitom nebude plně využito možností logických operací počítače. Měl by být kompatibilní s budoucími systémy sběru informací o výsledcích bojových příprav jednotlivých druhů vojsk, speciálních vojsk a služeb.

Ekonomické hledisko:

Finanční náklady spojené se zavedením a provozem tohoto systému zapadají do norem stanovených pro mechanizaci a automatizaci velení vojskům. Nejde o žádné zvláštní náklady, ani výlohy.

Jediné náklady vzniknou na pořízení typizovaných vstupních a výstupních informačních souborů — tabulek.

Finančně nemohu přínos navrhovaného systému vyčíslit.

Závěrem chci zdůraznit, že přinese značné pracovní ulehčení funkcionářům na stupni svazek, armáda, zejména však ZVO. Sníží podíl ruční práce funkcionářů a umožní jim zpracovávat jiné úkoly spojené s informačním tokem a rozhodovacím procesem. Současně vytvoří základ pro cílevědomé, systematické a jednotné plánování a kontrolní činnost.